

Programsstöd för lärare

UF-företagande

Hotell- och turismprogrammet

Inledning

Genom processutbildningen UF-företagande startar, driver och avvecklar eleverna ett företag under ett skolår där de säljer en vara eller tjänst och tjänar riktiga pengar.

UF-företagande ger både lärare och elever möjlighet att utveckla de entreprenöriella förmågor och kunskaper som efterfrågas i gymnasieskolans läroplan och i arbetslivet.

Forskning visar att de personer som drivit UF-företag på gymnasiet oftare startar eget företag, tjänar bättre och har lägre arbetslöshet än andra. Bland kvinnliga UF-företagare är det hela 80 procent större sannolikhet att de startar aktiebolag senare i livet än de som inte drivit UF-företag.¹

Forskning visar också att den som driver UF-företag även utvecklar sitt självförtroende och förmågor som samarbete, muntlig kommunikation, planering och ansvarstagande.²

Det här materialet ger exempel på hur du som UF-lärare kan arbeta med UF-företagande inom Hotell- och turismprogrammet. Längst bak i materialet finns exempel på UF-företag som drivits inom Hotell- och turismprogrammet. Materialet är ett komplement till Ung Företagsamhets lärarhandledning och läromedlet Mitt UF-företag - Entreprenörskap på riktigt som går att köpa på nok.se.

Som UF-lärare hittar du nästan allt du behöver på ungforetagsamhet.se. Där registrerar du dig för att sedan logga in på dina sidor. Förutom all information om dina UF-elever, hittar du en mängd digitala utbildningar som till exempel vår grundutbildning för blivande

Det är härligt att få se eleverna växa och utvecklas genom att de får göra något verklighetsförankrat och omsätta sina teoretiska kunskaper med hjälp av något praktiskt.

Karin Ekelund
lärare Malmö Borgarskola

UF-lärare eller vår ekonomiutbildning Smart företagande. Där hittar du även alla utbildningar, podcasts, filmer och andra verktyg som även dina elever når via sina sidor. Många UF-lärare uppskattar de konferenser, utbildningar och mässor som vi på Ung Företagsamhet anordnar eftersom de ger dig och dina elever ett ovärderligt nätverk. Flera av våra samarbetspartners erbjuder även dig och dina elever kostnadsfria företagspaket eller information som ska göra det lättare att komma igång med UF-företagandet.

Scanna QR-koden för att logga in på ungforetagsamhet.se redan idag och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

¹ Effekter av utbildning i entreprenörskap - en långtidsstudie av UF alumners arbetsmarknadspotential och företagande, 2013 av docent Karl Wennberg vid Stockholm School of Economics och Niklas Elert på Ratio, Övning ger färdighet - En långtidsuppföljning av UF-företagares entreprenöriella karriärer i Sverige 1990-2007, 2011, Karl Wennberg, <https://ungforetagsamhet.se/om-oss/var-utbildning-ger-resultat>

² What and How Students Perceive They Learn When Doing Mini-Companies in Upper Secondary School, Steven Hunter Lindqvist, Karlstad Universitet.

Arbetsmarknad och entreprenörskap i skolan

Den svenska arbetsmarknaden genomgår sedan ett antal år tillbaka stora omstruktureringar och reformer. Anställningsformer förändras, nya yrken uppstår och gamla yrken omformas. Oavsett vilken utbildning dagens unga väljer kommer de möta en arbetsmarknad i ständig förändring. Det innebär att arbetstagaren behöver vara flexibel, kreativ och självständig. Kontakter och nätverk är en viktig väg till jobb.

Positiv attityd till företagande bland unga

Enligt Entreprenörskapsbarometern³ kan 47 procent av Sveriges befolkning i arbetsför ålder tänka sig att bli företagare. Ändå är det bara nio procent som är företagare. En förklaring till skillnaden kan vara kunskapen om företagande och kännedomen om var man ska vända sig för att få mer information.

Undersökningen visar att unga (18–30 år) kan tänka sig att bli företagare i betydligt större utsträckning än medelålders och äldre. Samtidigt är det unga som har sämst kännedom om vad som krävs för att starta företag. Därför finns Ung Företagsamhet och UF-företagande.

Arbetsmarknad efter Hotell- och turismprogrammet

Besöksnäringen är den snabbast växande näringen i Sverige och branschen domineras av små och medelstora företag, där flertalet av dessa har färre än tio anställda. En tredjedel av näringens anställda är yngre än 26 år och branschen blir därmed Sveriges största ungdomsarbetsgivare.

Besöksnäringen är en viktig del av integrationen i Sverige då 34 procent av alla anställda är utlandsfödda och flertalet driver egna företag. Fram till 2023 kommer

minst 350 000 personer behöva rekryteras vilket kräver insatser på fler håll för att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning.

För att säkerställa att branschtutbildningarna är aktuella och relevanta samverkar utbildningarna och företagen inom besöksnäringen.⁴ UF-företagande på Hotell- och turismprogrammet är ett led i det.

Entreprenörskap i skolan

I läroplanen för gymnasieskolan står att skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilket ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning.⁵ Genom UF-företagande får eleverna, oavsett gymnasieprogram, kunskaper i just detta.

Entreprenörskap på Hotell- och turismprogrammet

I examensmålen för Hotell- och turismprogrammet står att utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om service och bemötande, vilket är centralt inom branschen. Den ska också utveckla elevernas kunskaper i kommunikation, marknadsföring, försäljning och entreprenörskap.

Utbildningen ska också utveckla elevernas förmåga att arbeta med planering, organisation och ekonomi. Genom att driva ett UF-företag får eleverna öva upp alla dessa förmågor på ett kreativt, praktiskt och oftast mycket uppskattat sätt.

³ Entreprenörskapsbarometern 2016. Tillväxtverket. Stockholm nov 2017.

⁴ www.visita.se/globalassets/om-visita/dokument/fragor-vi-driver/visitas-naringspolitiska-10-punktsprogram-antagen-150825.pdf (hämtad 2018-06-20)

⁵ Gymnasieskolans läroplan (reviderad 2017), Skolans värdegrund och uppgifter, Kap 16 Gymnasieskolans läroplan (reviderad 2017), Skolans värdegrund och uppgifter, Kap 1

Året som UF-företagare

Del 1: Inför ditt UF-år

Affärsidé

Team

Hitta
rådgivare

Registrera
UF-företaget*

Riskkapital

Del 2: Starta

Marknads-
undersökning

Affärsplan*

Bankkonto

Rådgivar-
kontakt*

Fördjupnings-
område**

Inköp,
produktion

Del 3: Driva

Marknads-
föring

Rådgivar-
kontakt

Sälj*

Bokföring

Tävlingar**

Del 4: Avveckla

Årsredo-
visning*

Bolags-
stämma

Avveckla
UF-företaget

Avsluta
konton

Ladda
ner intyg

Del 5: Efter UF-året

Gå med i
UF alumni

Driv vidare

Stipendier

Bli UF-
rådgivare

*Obligatoriskt moment för alla UF-företagare.

**Arbete med fördjupningsområden är frivilligt.

Välj vad som passar ert UF-företag. Godkända obligatoriska moment ger ett intyg från Ung Företagsamhet vid UF-årets slut. Godkänt fördjupningsområde syns på intyget.

Att starta, driva och avveckla ett UF-företag

UF-företagande innebär att eleverna startar, driver och avvecklar ett företag under ett läsår. Året börjar med att de på höstterminen startar ett UF-företag genom att bilda grupper, formulerar en affärsidé, sätter en budget och undersöker om idén är attraktiv på marknaden. Sedan driver de företaget med stöd av lärare, rådgivare och medarbetare från Ung Företagsamhet.

När läsåret närmar sig sitt slut avvecklar eleverna sitt UF-företag. Fokus ligger på att eleverna själva tar ansvar för att hitta lösningar på de problem som uppstår längs vägen.

Syftet med att driva ett UF-företag är att eleverna ska få kunskaper och kompetenser som efterfrågas av arbetsmarknaden men även se eget företagande som en möjlig karriärväg i framtiden.

Läs mer i lärarhandledningen till *Mitt UF-företag – Entreprenörskap på riktigt* eller ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

UF-företagande på Hotell- och turismprogrammet

UF-företagande går att driva inom många olika kurser. Här följer några exempel.

» UF-företag i kursen Entreprenörskap

Syftet är att eleverna ska få kunskaper och förmågor som kan kopplas till entreprenörskap. Eleverna kan fritt välja affärsidé och fokusera på att utveckla sina entreprenöriella förmågor. I kursen Entreprenörskap kan hela det centrala innehållet uppnås inom ramen för UF-företagande. Mer information om detta finns i Ung Företagsamhets lärarhandledning.

» UF-företag inom yrkeskurser

UF-företagande fungerar väl inom flera yrkeskurser. Vilka kurser som kan integreras i UF-företagandet be-

ror på vilket år eleverna gör sitt UF-år, vilken inriktning de valt samt vilka programfördjupningar skolan valt. Se förslag på kurs- och ämnesintegrering under rubriken Exempel på UF-företagande inom Hotell- och turismprogrammet.

» UF-företag inom övriga kurser

De grundläggande kunskaperna i privatekonomi och eget företagande som ingår i kursen Samhällskunskap 1b är användbara i alla UF-företag. I Svenska 1-3 arbetar eleverna med att hålla muntliga presentationer, vilket är en annan viktig del av UF-företagandet.

» UF-företagande som gymnasiearbete

Med detta alternativ har eleverna stort utrymme att vara kreativa i valet av affärsidé så länge man beaktar huvudsyftet med gymnasiearbetet; att eleverna praktiskt får använda sig av de kunskaper och färdigheter de fått under sina studier.

Exempel på UF-företag inom Hotell- och turismprogrammet

Musikevent UF

Affärsidé: ”Musikevent UF skapar egna event och erbjuder planering av evenemang samt evenemangstjänster i och omkring kommunen.”

Inriktning: Hotell och konferens

Affärsidén föddes ur elevernas ambition att skapa ett roligt event för allmänheten där det lokala musiklivet skulle främjas. Företaget marknadsförde sig genom att sätta upp affischer runt om i staden och via sociala medier. De delade även ut visitkort till affärer, butiker och privatpersoner.

Företaget skapade en konsert med fyra band och cirka 100 deltagare inom ramen av sitt gymnasiearbete. Förberedelserna innebar att bland annat boka lokal och artister samt marknadsföra eventet. Rådgivaren arbetade inom eventbranschen och gav Musikevent UF uppdrag på sina event. Företaget hyrdes in för att arbeta på konserter med artister som First Aid Kit, Carola Häggkvist och Joakim Thåström.

Förslag till kurs- och ämnesintegrering

» **Entreprenörskap 100 poäng**

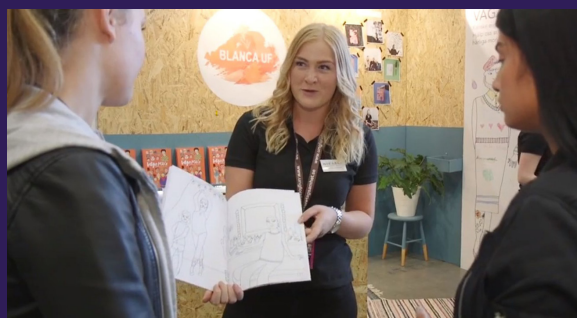
Inom kursen Entreprenörskap lämpar sig UF-företagande särskilt väl. Inom kursen ska eleverna ges förutsättningar att starta, driva, genomföra och utvärdera ett projekt eller fiktivt företag samt få kunskaper i företagsekonomi. Undervisningen ska stimulera elevernas lust att anta utmaningar, utveckla deras kreativitet och omsätta idéerna praktiskt. Vidare ska de ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor kommunicerar, löser problem och samarbetar samt reflektera och dra lärdom av sina erfarenheter.

» **Evenemang 100 poäng**

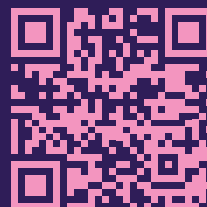
I kursen Evenemang kan så gott som hela det centrala innehållet appliceras på event- eller mässtillfället. Eleverna i Musikevent UF behövde planera, administrera och organisera eventet, scenen, teknik, bemanning och eventuell aktivitet för kunderna. De behövde sätta sig in i olika lagar, bestämmelser och säkerhetsaspekter kring försäljningstillfället såsom bland annat konsumentköplagen och vilka bestämmelser som gäller i mäss- eller eventlokalen. De behöver samarbeta och kommunicera med andra för att allt ska fungera samt anpassa sitt språk efter situationen.

» **Svenska 3, 100 poäng**

Målen för Svenska 3 täcks in väl av Amabile UF. Där muntlig framställning och användning av såväl digitala som andra presentationstekniska hjälpmedel för att stödja och förbättra muntliga framställningar.

Se film om UF-företagande på yrkesprogrammen

Rosengård inifrån UF

Affärsidé: ”Att sprida en sanningsenlig bild av stadsdelen Rosengård i Malmö, genom en bok, föreläsningar samt guidade turer i stadsdelen.”

Inriktning: Turism och resor

Rosengård inifrån UF ville förändra den negativa mediala bilden av stadsdelen Rosengård i Malmö. De intervjuade boende i Rosengård om deras liv och sammanställde berättelserna i boken ”Eldsjälar och förebilder i Rosengård”. De anordnade guidade turer i Rosengård och skolföreläsningar.

Genom marknadsföring i sociala medier och skolföreläsningarna fick de allt fler kunder och fick därefter ta emot ett mångfaldspris av Malmö Stad. Det medförde att flera lokala och nationella medier skrev om UF-företaget. Genom ett bidrag från Rosengårdsfonden kunde de trycka boken som sedan sålts i över 1 000 exemplar, översatts till engelska och numera omarbetats till ett läromedel för samhällsundervisning.

Förslag till kurs- och ämnesintegrering

» Guide och reseledare 100 poäng

UF-företaget fick öva presentationsteknik i olika miljöer anpassade till olika målgrupper. De ordnade möten mellan olika kulturer och planerade utflykter. De fick känna på betydelsen av personligt ledarskap, samspel och kommunikation med andra. De övade även på teknisk utrustning och fackspråk, fick uppleva och hantera positiva och negativa kundreaktioner samt dokumentera och följa upp.

» **Aktiviteter och upplevelser 100 poäng**

Här täcker Rosengård inifrån UF in nästan alla delar. De planerade, genomförde och utvärderade aktiviteter för olika målgrupper. De fick arbeta på riktigt med kalkylering och prissättning samt presentation av aktiviteter. De fick öva på kommunikation och samverka med andra samt riskanalys och förebyggande säkerhet i samband med guidningar.

» **Entreprenörskap 100 poäng**

Inom kursen Entreprenörskap lämpar sig UF-företagande särskilt väl. Inom kursen ska eleverna ges förutsättningar att starta, driva, genomföra och utvärdera ett projekt eller fiktivt företag samt få kunskaper i företagsekonomi. Undervisningen ska stimulera elevernas lust att anta utmaningar, utveckla deras kreativitet och omsätta idéerna praktiskt. Vidare ska de ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor kommunicerar, löser problem och samarbetar samt reflektera och dra lärdom av sina erfarenheter.

Har du frågor eller vill veta mer om UF-företagande? Scanna QR-koden och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

Ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet

Sedan 1980 har Ung Företagsamhet utbildat unga i entreprenörskap. Vi är en ideell och politiskt obunden organisation, som finns över hela landet. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling. Vår vision är ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet.

Var tredje elev som idag går ut gymnasiet har drivit ett UF-företag och totalt har över 560 000 gymnasieelever drivit UF-företag sedan vi grundades. Vi finns på hälften av Sveriges grundskolor där vi erbjuder elever och lärare våra läromedel, utbildningar och inspirerande möten. Vi driver även vårt nätverk UF alumni som ger unga entreprenörer, tidigare UF-företagare, personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät.

Forskning visar att elever som drivit UF-företag har bättre möjligheter efter skoltiden; de får oftare jobb, har färre arbetslöshetsdagar och startar oftare eget företag.

Det vinner både de unga och samhället på.

Scanna QR-koden om du vill du veta mer om oss.

